

**PARK ÓVODA-LAKKOZÓ TAGÓVODA
PARK KINDERGARTEN – LAKKOZÓ
GLIEDER-KINDERGARTEN**

OM: 034321

1048 Budapest

Külső-Szilágyi út 46.   Lakkozó u. 3
Tel.: 06-1-380-6795   Tel: 06-1-380-6603
Fax: 06-1-230-0362   Fax: 06-1-380-6603

Mobil: 06-30-999-3551

e-mail: majzik.ferencne@chello.hu

óvoda e-mail: parkovi@parkovi.hu

weboldal: www.parkovi.hu

Iksz:35/57/2016

Beszámoló a Lakkozó Tagóvodában, két csoportban folyó német nemzetiségi nevelésről

A **Képviselő testület döntése** alapján a 2015/16-os nevelési évben, két csoportban kezdtük el a német nemzetiségi nevelést, amely két tanítási nyelven folyik szeptember óta.

2015-ben a döntés meghozatalánál figyelembe vették a 2011. CXCV. törvény a Köznevelésről, valamint a hatályos rendeletek: 212/2010. (VII.1.) Kormány rendelet és a 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet előírásait.

Előzetesen 16 család jelezte igényét a német nemzetiségi csoport megszervezésével kapcsolatban.

2015-ben az óvodai **előjegyzések** során már így lehetett jelentkezni az óvodába. A már óvodába járó gyermekek szülei is kérhették az átjelentkezést ebbe a két csoportba.

Az óvodai felvételek után mindkét csoportban 24-24 gyermek elhelyezésére került sor.

Csiga csoport.

- Régi óvodás 12 fő
- Új felvétel 12 fő

Babóca csoport:

- Régi óvodás 13 fő
- Új óvodás 11 fő

Az előjegyzés ideje alatt összesen 31 fő jelentkezett a német nemzetiség csoportokba, felvételt nyert 23 fő, aki helyhiány miatt nem kapott ott elhelyezést, elfogadta az intézmény valamelyik másik csoportját.

A jelentkezett és felvett gyermekek közül:

- 16 fő körzetes,
- 6 fő nem körzetes, de újpesti lakhellyel rendelkezik,
- 1 fő kerületen kívüli, de szülei újpesti iskolában tanítanak.

Mindkét csoportba olyan **óvodapedagógus** az egyik kolléga, aki **a nemzetiségi nyelvű nevelés törvényi előírásaink megfelelő végzettséggel** vagy **nyelv tudással rendelkezik** (1 fő német nemzetiség óvodapedagógus diplomával, 1 fő felsőfokú német nyelvvizsgával rendelkezik az óvodapedagógus diploma mellett-jelenleg, végzi a német nemzetiségi óvodapedagógus szakot).

Elkészült az óvoda pedagógiai programjának kibővítése és folyamatosan bővítjük az eszköz állományt.

Megszületett az intézmény **új elnevezése:**, valamint az **Alapító okirat módosítása:**

Alapító okirat száma: 1/E/678542/2015

Park Óvoda - Lakkozó Tagóvoda

Park Kindergarten - Lakkozó Glieder-Kindergarten.

Három oldalú megállapodás született az óvoda a Halassy Olivér német nyelvet emelt szinten oktató Általános Iskola és az Újpesti Német Nemzetiségi Önkormányzat közt, melynek lényege a szakmai együttműködés és támogatás.

November 11-én hagyományteremtési cézzal megszerveztük és megtartottuk a Márton Napi fáklyás felvonulásunkat, melyen a Lakkozó Tagóvoda valamennyi csoportja képviseltette magát és nagyon vidám hangulatban zajlott.

Az elmúlt egy évben az elmúlt évtizedek alatt kialakult kapcsolatok segítségével az óvodapedagógusoknak a kerületi és fővárosi német nemzetiségi önkormányzatok, hathatós szakmai segítséget adtak.

Több szakmai továbbképzésen vettek részt német nyelven illetve német nyelv területén, ezeket a nemzetiségi önkormányzatok anyagilag is támogatták:

- 2-2 fő tapasztalat szerzés céljából meglátogatott két német nemzetiségi óvodát Soroksáron és Visegrádon,
- 1 fő elvégzett egy 20 órás német nyelvű képzést, melynek témája a gyermekirodalmi és zenei nevelés volt,
- 2 fő részt vett a Linzben megrendezett Inter Pedagógiai Konferencián és Eszközbemutatón,
- 3 fő Bécsben volt szakmai látogatáson és konzultáción egy óvodában.

Részletes leírása az eddigi folyamatnak

Intézményünkben, 20 éve a Park Óvodában és 4 éve a Lakkozó Tagóvodában, az Újpesti Német Nemzetiségi Önkormányzat segítségével, a szülők kezdeményezésére német nyelvű játszóház működött.

2012-ben kerestek meg első alkalommal olyan szülők, akik a német nemzetiséghez tartozónak vallották magukat, hogy szeretnének egy olyan csoportot, ahol gyermekeik tovább ápolhatnák a családi hagyományokat.

Első lépésként ezt a kérést jeleztem az Önkormányzat felé. A következő évet arra használtam fel, hogy megkerestem a megfelelő jogszabályokat, melyek a két tanítási nyelvű csoportok szervezésére vonatkoznak. Kértem az Újpesti Német Nemzetiségi Önkormányzat segítségét a tájékozódásban.

2014-ban a szülők a jogszabályoknak megfelelően írásban kérték a két tanítási nyelvi német csoport létrehozását. A megfelelő dokumentációk, nyilatkozatok beszerzése után került az Önkormányzat javaslattevő és döntéshozó fórumai elé, a folyamat végén a Képviselő-testület úgy döntött, hogy két csoportban a 2015-2016-os nevelési évben elindulhat a német nemzetiségi óvodai nevelés.

A feltételek közt szerepelt, hogy olyan óvodapedagógusokat alkalmazzak ebben a két csoportban, akik végzettségüknek megfelelően alkalmasak erre a munkára. Az Önkormányzat segítségével készült az óvoda Pedagógiai Programjának a kiegészítése.

Intézményünk Helyi Pedagógiai Programja, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának megfelelően készült és ezt egészítettük ki 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet

/a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról/ alapján.

Az óvoda mindkét nyelv, a német és a magyar fejlesztését szolgálja. Az óvodai élet tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül, a hangsúly a nemzetiségi nyelv fejlesztésén van. A két nyelv használatának arányát úgy határozzuk meg, hogy az óvodai nevelési év első hónapjában az érintett gyermekek nyelvismeretét felmérjük és annak függvényében határozzuk meg.

A két tannyelvű nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart. A nevelésben részvevő óvodapedagógusnak beszélnie kell a német nyelvet, illetve, ismernie kell a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait és szokásait.

A következőkben idézem a Pedagógiai Programunkba bekerült kiegészítést, mely meghatározza a két csoportban a nemzetiségi nevelés programot.

Park Óvoda, Lakkozó Tagóvoda német kétnyelvű program kiegészítése

„A nemzetiségi óvodai nevelést folytató óvodában jellemzően a nemzetiség nyelvén kell szervezni a gyermekek óvodai életét. Törekedni kell arra, hogy a gyermekek gondozásában részvevő felnőttek is ismerjék és használják a nemzetiség nyelvét. Az óvodapedagógus, lassú, érthető, tiszta beszédével modell szerepet játszik. Figyelembe veszi a gyermek életkori sajátosságait és egyéni fejlettségi szintjét. Ennek megfelelően, differenciált fejlesztést végez.

A kétnyelvű óvoda mindkét nyelv (német és magyar) fejlesztésére törekszik. A tevékenységekben mindkét nyelv érvényesül, hangsúly a nemzetiségi nyelv fejlesztésén alapszik.

A német nemzetiségi óvodai nevelés célja és feladatai

- **A Helyi Nevelési Programban** megfogalmazott célokra és feladatokon túl a hagyományok felkutatása, megteremtése, ápolása és átörökítése segítségével ismerjék meg a német nemzetiség nyelvét és kultúráját;

- A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett a pozitív érzelmi kötődés alakuljon ki és mélyüljön el a német kisebbség kultúrája, nyelve iránt;
- Biztosítson anyanyelvi környezetet a gyermekek számára;
- Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánpótlás alapuló nyelvelsajátítást és a német kultúra és hagyományörzés iránti érdeklődés felkeltését;
- Az óvodai nevelés folyamatában jussunk el a gyermekek passzív szókincsétől az aktív szóhasználatig.
- A gyermek nyelvismereteit az alapoktól indulva, fokozatosan egymásra építve, a megismerési, tapasztalási lehetőségek gazdag tárházát biztosítva, fejlesztjük, bővítjük, mely elősegíti, hogy a gyermekek az óvodáskor végére eljussanak olyan nyelvi szintre, amely alapján bizonyos nyelvi szituációkban jól feltalálják magukat.

A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése

Személyi feltételek

A német nemzetiségi kisebbségi nevelést folytató kétnyelvű csoportokban a nevelő-oktató tevékenységet

2 fő német nemzetiségi óvodapedagógus végzettségű,

2 fő óvodapedagógus végzettségű személy

1-1 fő dajka szakképzettséggel rendelkező nevelést segítő dolgozóval látja el.

A nemzetiségi óvodapedagógus minél több lehetőséget biztosít a gyermekek számára mindkét nyelv használatára a különböző játékszituációkban, társas kapcsolatokban és élethelyzetekben.

A nemzetiségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével változatos módon szervezi meg a nyelvelsajátítást.

A kialakult nyelvi szituációk függvényében a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítja csoportjainak heti és napirendjét.

Tárgyi feltételek

A nemzetiségi óvodainevelést folytató óvodának a nemzetiségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközökkel is kell rendelkeznie, mint például a csoportszoba berendezésének, felszerelésének is tükrözni kell a nemzetiségi kultúra sajátos, jellemző jegyeit.

Szervezeti keret

A nemzetiségi nevelés vegyes csoportokban zajlik.

A tevékenységek megszervezésénél elvi szempontunk a folyamatosság, rendszeresség, az ismétlődés, a kötetlenség, a választhatóság, és a rugalmasság.

A jól megtervezett napirend segíti a szokások kialakulását és hozzájárul az egészséges fejlődés feltételeinek megteremtéséhez.

A kétnyelvű magyar- német nemzetiségi óvodai nevelés heti váltásban valósul meg, mely során az óvodapedagógusok a feldolgozásra kerülő témaköröket egymásra építve mindkét nyelven közvetítik.

Hagyományok, ünnepek a német nemzetiségi, kisebbségi nevelést folytató csoportban

Az óvodai hagyományok mellett kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a német nemzetiségi hagyományok, ünnepek gyermek közelivé tételének. A német nemzetiségi nevelésben megjelenő, hagyományokhoz, ünnepekhez kapcsolódó szokások felelevenítésével, ápolásával a nemzetiségi hovatartozást igyekszünk erősíteni.

Német ünnepek, hagyományok:

Október: Erntedenkfest - Betakarítás; Weinlese – Szüret

November: Martinstag – Márton nap

December: Advent; Barbaratag; Nikolaustag; Luciatag; Weihnachten

Február: Fasching - Farsang

Április: Ostern - Húsvét

Május: Muttetag - Anyáknapja

Június: Pfingsten – Pünkösd.

A nevelés keretei:

Egészséges életmód alakítása

Minden részterületen igazodva a napi élethez, a kapcsolódó tevékenységek, eszközök német nyelvű közvetítésével a komplexitásra törekedve, segítjük az aktív-, passzív szókincs bővülését, a német nyelvű életszerű kommunikáció fejlődését.

Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

A német nemzetiségi nevelés specialitásaiból adódóan a közös szokások, hagyományok kialakítása, megélése erősítik a csoporton belüli összetartozást, a német kisebbséghez való pozitív érzelmi kötődést. A közös készülődések, ünneplések a gyermekek kommunikációs és szocializációs képességeit egyaránt nagymértékben fejlesztik. A folyamatos dicséréssel, buzdítással bátorítjuk őket a német nyelv használatára.

Értelmi-, nyelvi fejlesztés, nevelés megvalósítása

A német nemzetiségi nyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. A német nyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszélő környezettel, helyes mintaadással az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv, valamint a nemzetiségi nyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, a gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylése által valósul meg.

Tevékenységek megszervezése:

Az óvodai élet tevékenységi formáiban a két nyelv (magyar, német) használata érvényesül. A két nyelv használatának arányát az óvodai élet kezdetén a gyermekek nyelvismerete határozza meg.

Az óvodai befogadás ideje alatt szeretetteljes, nyugodt óvodai légkört teremtve, amelyben a gyermeket szeretet, tisztelet övezi, a gyermekek egyéni képességeit, nyelvi háttérét figyelembe véve fokozatosan, játékos formában kezdődik a német nyelvi ráhangolódás a szűkebb környezet megismerésével, a szokás-, szabályrendszer kialakításával, gyakorlásával, valamint a társas érintkezés legfontosabb kifejezéseinek magyar, német nyelven történő megismerésével.

Módszertani alapelveink, a nyelvsajátítás folyamatában:

Sikerélményhez juttatás; szituáció orientált nyelvtanulás; fokozatosság; rendszeresség; ismétlés; folyamatosság; tervszerűség; tudatosság; komplexitás; játékoság; sokoldalú megtapasztaltatás; cselekedtetés; kérdés – felelet; dicséret; differenciálás; bemutatás, szemléltetés; gyakorlás; motiváció.

A kétnyelvű csoportban a nap teljes folyamán biztosítjuk a gyermekek számára a német nyelven való megnyilatkozás lehetőségét.

Sokoldalú szemléltetéssel, változatos módszerekkel, játékosággal, tudatos tervezéssel, szervezéssel válik életszerűvé a német nyelvvel való ismerkedés.

Gyermeki tevékenység formái:**Játék**

A kétnyelvű nevelésben kiemelkedő szerepe van a játéknak, mely sok lehetőséget nyújt a nyelvi ismeretek önkéntes reprodukálásához. A napi játékszituációkban megjelenő lehetőségeket kihasználva a német nyelvű kommunikációra való ösztönzés érdekében, mintát nyújtva, kedvező feltételeket biztosíthatunk a német nyelv gyakorlásához.

Munka jellegű tevékenységek

A munkajellegű tevékenységek végzése során is fontos feladat a kétnyelvű ismeretközlés, kommunikáció. A gyerekek fokozatosan sajátítják el és alkalmazzák a munkafolyamatokhoz kapcsolódó kifejezéseket, megértik a kéréseket, annak megfelelően cselekednek, reagálnak mindkét nyelven. Folyamatos megerősítéssel és motiválással a tevékenységek ismétlődő elvégzésére, önálló feladatvállalásra ösztönözzük a gyerekeket.

A nap folyamán a napszaknak és a szituációnak megfelelően különböző kifejezéseket, közléseket, felszólításokat használunk. Törekszünk arra, hogy ezek a mondatok mindig azonos formában hangozzanak el.

A gyerek eleinte csak helyzetben tájékozódik, majd fokozatosan megérti és önállóan is használja a különböző kifejezéseket, utasításokat. A rendrakás, mosdózás, étkezés, naposi munka, öltözködés és az udvari élet időszaka is kiváló lehetőséget nyújt a nyelvgyakorláshoz.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A pedagógusok a spontán adódó helyzeteket is kihasználva lehetőséget teremtenek a környező világ tevékeny megismerésére, biztosítják a sokoldalú élmény és tapasztalatszerzés lehetőségét ezzel biztosítva mindkét kultúra és nyelv, az óvodás korú gyermekek számára befogadható szintű megismerését. Az óvodai tanulási folyamat komplex módon a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődését szolgálva fejleszti tanulási képességeiket, mely alkalmassá teszi őket az általános iskolai tanulmányok kisebbség nyelvén történő befogadására is.

A fejlesztés tartalmi eszközei

Külső világ tevékeny megismerése

A gyermekeket körülvevő természeti, társadalmi környezet sokszínű lehetőséget biztosít a német kisebbség kultúrájához, hagyományaihoz való kötődés elősegítéséhez, valamint az aktív-, passzív német szókincs bővítéséhez.

A témakörök feldolgozása során gazdagodik német nyelvi szókincsük, mely lehetővé teszi, hogy a gyermekek a tevékenységek során a megszerzett ismereteiket a német kisebbség nyelvén is visszaadják.

A gyerekek megismerkednek a német kisebbségi szokásokkal, kultúrával, népviseleti hagyományokkal, tárgyi jellemzőkkel, megtanulják ezek tiszteletét, megbecsülését.

Mozgás

A szervezett mozgástevékenységek keretében megismerkednek a tevékenységekhez használt eszközök, térformák, járásformák, vezényszavak német nyelvű megnevezésével.

Mesélés, verselés

A nemzetiségi kultúrkincsből és a német nép kultúrájából válogatott irodalmi alkotások (versek, mesék) közvetítésével, tudatos felhasználásával a gyermekek számára a német nyelv elsajátításának lehetőségeit tesszük komplexebbé.

A kisebbségi nevelés a kultúra átörökítése szolgálatába állítja a verseket, meséket.

A bábozás és a dramatizálás alkalmával lehetőségünk nyílik a gyermekek irodalmi ismereteinek mélyítésére. A képi megjelenítéssel, hangszerekkel, szemléltetéssel pedig segítjük a gyermek beszédértésének fejlődését, és szókincsének bővítését.

A gyermek örömmel fogadja, hogy megismerje az irodalmi német nyelvből, s a kisebbségi kultúrából átvett mondókákat, verseket, történeteket. Az anyanemzet és a helyi kultúrából merített mesék, rövid szöveggel, esetleg átdolgozva.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A kisebbségi kultúrkincsből válogatott, mondóka anyag, dalanyag, zene, népi játékok, táncok tudatosan felépített tematikája segítségével nagymértékben elősegíthető a gyermekek számára a német nyelv elsajátítása. A német kisebbségi nevelés feladatainak megvalósítását szolgálják a változatos módon szervezett énekes játékok, zenehallgatás, hangszerbemutató. A sokféle énekes játék gazdag tárházat kínál a gyermekek számára a német nyelvű szókincsük bővítéséhez. A zenén keresztül szorosabb érzelmi kötődés váltható ki a gyermekből a német nyelv és a német kisebbség iránt. Mindkét nyelvi kultúrából választott mondókákkal, énekekkel, dalos játékokkal, táncokkal megismertetjük a gyerekeket, figyelembe véve a német dalok sajátos dallam és ritmusvilágát. A közös mondókázás, éneklés, játék, tánc örömein keresztül a gyermekek olyan zenei élményhez jutnak, mely megalapozza zenei anyanyelvüket, felhasználva a nemzetiségi kultúra énekes játékeit, táncművészetét. A gyermekek megismerkednek a zenei képességfejlesztés anyagának alapfogalmaival a német kisebbség nyelvén is. Megismerkednek a német kisebbség jellegzetes hangszereivel is pl: harmonika.

Rajzolás, mintázás, kézimunka

A gyerekek a német kisebbség nyelvén is megismerik az egyes tevékenységekhez használt eszközök nevét, formáját, színét. Változatos tevékenységek felkínálásával, sokféle technika alkalmazása során ismerkednek meg a német nemzetiségi, nyelvi sajátosságokkal.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként:

- a gyermekekben pozitív érzelmi viszony alakul ki a német nemzetiségi kisebbség kultúrája és nyelve iránt;
- tud tájékozódni a kommunikációs helyzetekben;

- ismeri a német nemzetiségi kisebbség, valamint az anyanemzet (anyaország) kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat.
- ismeri, tiszteli, megbecsüli a helyi kisebbségi szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeit.

Kapcsolatok

Kapcsolat a szülőkkel

A kapcsolattartás lehetséges formái:

szülői értekezlet, fogadó óra, családlátogatás, közös barkácsdélutánok, családi nap

Kapcsolat az Újpesti Német Nemzetiségi Önkormányzattal

Kapcsolat a testvérvárosokkal:

- Németország (Berlin, Frankfurt am Mein)
- Ausztria (Bécs)

Kapcsolat az iskolákkal:

Halassy Olivér német nyelvet emelt szinten oktató Általános Iskola.⁴

Budapest, 2016. január 13.

